

- Intencjonalny charakter kultury. W: *t e n ż e*, *Odzyskać świat realny*. Lublin: RW KUL 1999 s. 388-403.
- O filozofię kultury. W: *t e n ż e*. *Odzyskać świat realny*. Lublin: RW KUL 1999 s. 377-388.
- K r a p i e c M.A., J a r o s z y ń s k i P.: *Kultura*. W: *Powszechna encyklopedia filozofii*. T. 6. Red. nac. A. Maryniarczyk. Lublin: PTTA 2005 s. 132-140;
- K r o e b e r A.L., K l u c k h o h n C.: *Culture. A Critical Review of Concepts and Definitions*. Cambridge, MA 1952.
- L i n t o n R.: *Kulturowe podstawy osobowości*. Tł. A. Jasińska-Kania. Warszawa: PWN 1975.
- M a r i t a i n J.: *Pisma filozoficzne*. Tł. J. Fenrychowa. Kraków 1988.
- M a t e r n i c k i J.: *Historiografia polska XX wieku*. Cz. I: lata 1900-1908. Wrocław: Ossolineum 1982.
- P e r p e e t W.: *Kultur, Kulturphilosophie*. W: *Historisches Wörterbuch der Philosophie*. Hrsg. von J. Ritter. K. Gründer. Bd. 4. Basel 1976.
- P l a t o n: *Protagoras*. Przeł. W. Witwicki. Warszawa: PWN 1958.
- S e r e j s k i M.H.: *Przeszłość i teraźniejszość*. Szkice i Studia historiograficzne. Wrocław: Ossolineum 1965.
- S k r z y d l e w s k i P.: *Cywilizacja*. W: *Powszechna encyklopedia filozofii*. T. 2. Red. nac. A. Maryniarczyk. Lublin: PTTA 2001 s. 339-348.
- T y l o r E.B.: *Cywilizacja pierwotna*. Badania rozwoju mitologii, filozofii, wiary, mowy, sztuki i zwyczajów. T. 1. Tł. Z.A. Kowerska. Warszawa: PWN 1896.
- W ę d k i e w i c z S.: *Cywilizacja czy kultura? Z zagadnień terminologii nauk humanistycznych*. W: *Symbolae grammaticae in honorem Ioannis Rozwadowski*. T. II. Kraków: Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego 1928.
- W i l l i a m s R.: *Keywords: a Vocabulary of Culture and Society*. London: Fontana/Croom Helm 1976.
- Z n a n i e c k i F.: *Nauki o kulturze*. Tł. J. Szacki. Warszawa: PWN 1971.

THE BASIC UNDERSTANDING OF CULTURE:
A PHILOSOPHICAL GRASP

S u m m a r y

The paper discusses the problem of a basic understanding of culture that functions in realistic philosophy. The paper consists of two parts: the first considers the issue of culture from the historical side, including the etymological context of the concepts of „culture” and „civilization”; the second analyzes the issue of culture for a system side. The human being-person (rational and free) is then indicated as the subject (creator) of culture. Through referring to human acts connected to the workings of reason and will one makes a genetic analysis of cultural creative activity and delineates realms of culture. The paper also analyzes essential moments of culture-creative activity and determines a general understanding of culture which in its primary sense consists in intellectualization (rationalization) of nature. It is then argued that an analogical understanding of culture is consistent with those particular understandings of culture which occur in various fields of cultural studies.

Summarized and translated by Wojciech Daszkiewicz

Słowa kluczowe: kultura, cywilizacja, człowiek twórca kultury.

Key words: culture, civilization, human being – the creator of culture.